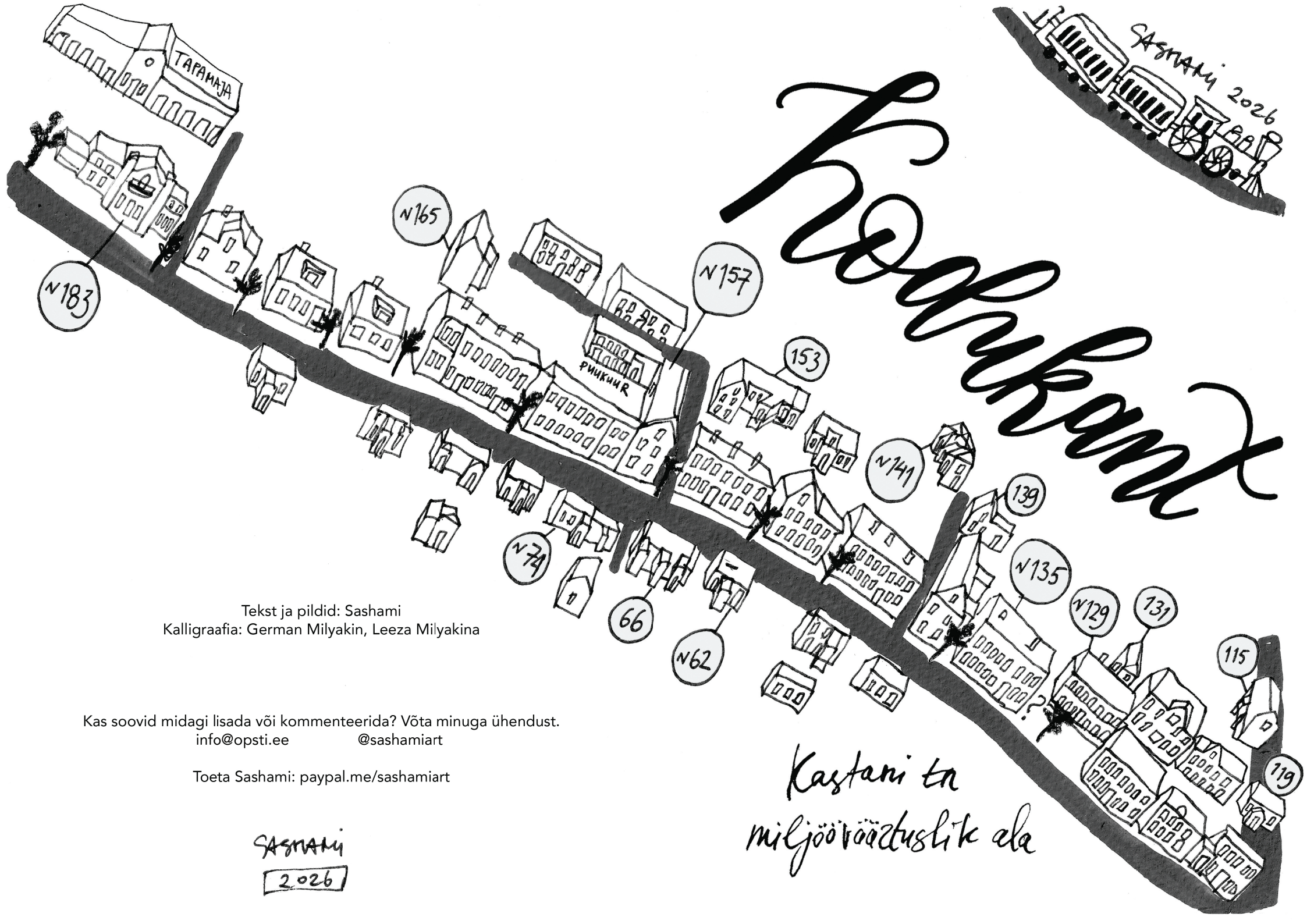

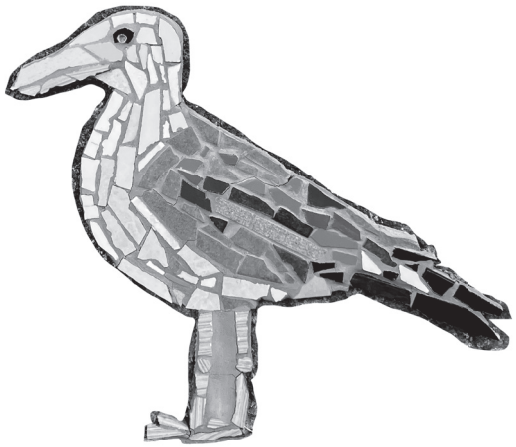
Kastani

Tekst ja pildid: Sashami
Kalligraafia: German Milyakin, Leeza Milyakina

Kas soovid midagi lisada või kommenteerida? Võta minuga ühendust.
info@opsti.ee @sashamiart

Toeta Sashami: paypal.me/sashamiart

Sashami
2026

AUTORILT

Kastani tänav on väike maailm, tõeline linn linnas (või õigemini küla linnas). Mäletan, kuidas ühel eriti kuumal päeval küsis naabrinaine: „Kas te käisite linnas? Seal on ju nii palav, mitte nagu meil siin!” Kunagi asus meie tänav tõepoolest linnapiirist väljaspool – siin laiutasid Tähtvere mõisa põllud. Tänapäeval siin enam hobustega ei ratsutata ega kanu kasvata, aga mälestused neist on mõnes kohas säilinud.

Mulle meeldib oma linnaosa avastada ja selle saladusi tundma õppida, märgata pisidetaile ning imetleda inimesi, kes on need maha jätnud. See teos on väga subjektiivne, ebatäielik ja kohati ekslik kokkuvõte Kastani miljööalast. Natuke teejuht, natuke pildiraamat, kuid ennekõike armastuskiri.

Töö põhineb Nõmmemaa uurimusel „Tartu linna Kastani tänava miljööväärtusliku hoonestusala hoonestuse arhitektuurne ja ajalooline õiend“, mille eest autor avaldab siirast tänu.

Ajalugu

Tuuru küla Põltsamaa vald, Jõgeva maakond

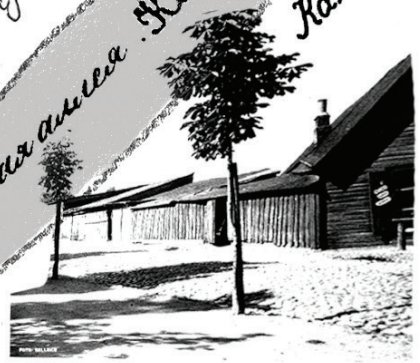
Tähtvere mõisasaal

Mehhanoplex Rechelfer

Pärast päris õpetuse kaotamist ja 1863. a. passiseaduse jõustumist said TALUPOJAD SÕNISEST VABATAHALT LIIKUDA JA ELUKOHTA VAHETADA. 1876. a. avatud Raudtee soodustas inimeste siirdumist Tartusse. Linna elanike arv kasvas 1847. a. 12.400 inim. ligi 40.000-ni 1897. aastaks. Elamuehituseks. Kastani tn aktiivne leevendamiseks kakkas Tähtvere mõis müüma ja põlisrendile andma maid elamuehituseks. Kastani tn aktiivne hoonestamine toimus peamiselt 1880–1890. aastatel ja 20. sajandi alguses.

Kaunamõõdu aukeeg. Kastanien Allee

Kastani uul.

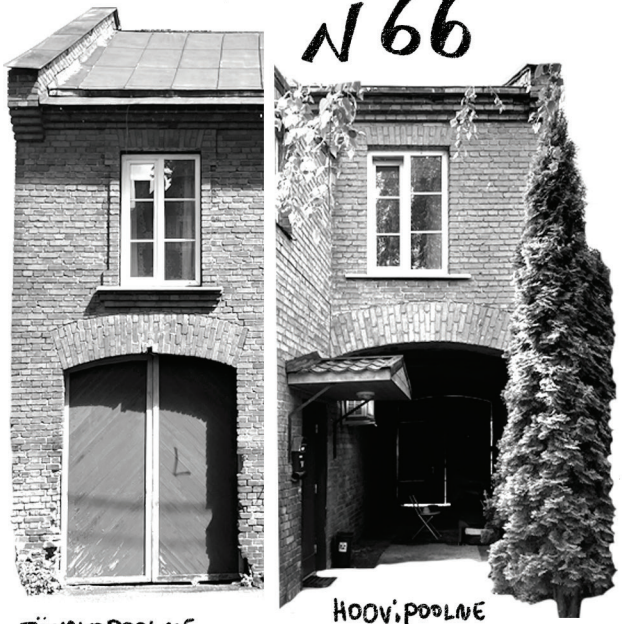
Eripärased

Tartu

Suured väravad, mille kaudu oli võimalik hoovi sõita

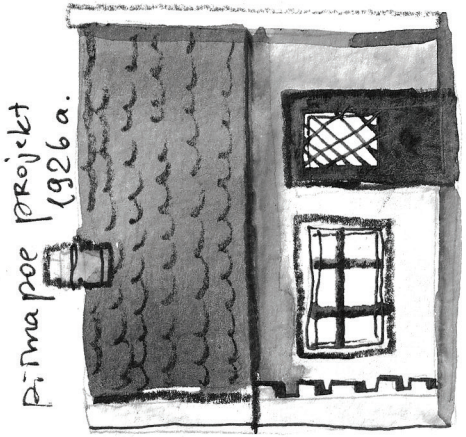
N 66

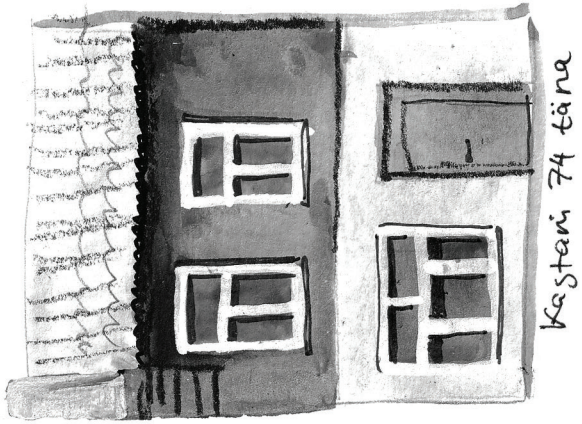
TÄNAVAPOOLNE VAADE

HOOVIPOOLNE VAADE

KASTANI 74

Ehitamise projekt 1926 a.

Kastani 74 täna

Enne 1917. siin oli bolševike partei Eikmete kohtumispaik.

N 62

1908 a. ahjuküttega kasvuhoone projekt (ei teostatud)

KASTANI 135

ajalooline puitpits

1895 a.

N 117 mälestusta Tartus (paigaldatud 1985, hetkel puudu)

N 115

4 sakiga maja

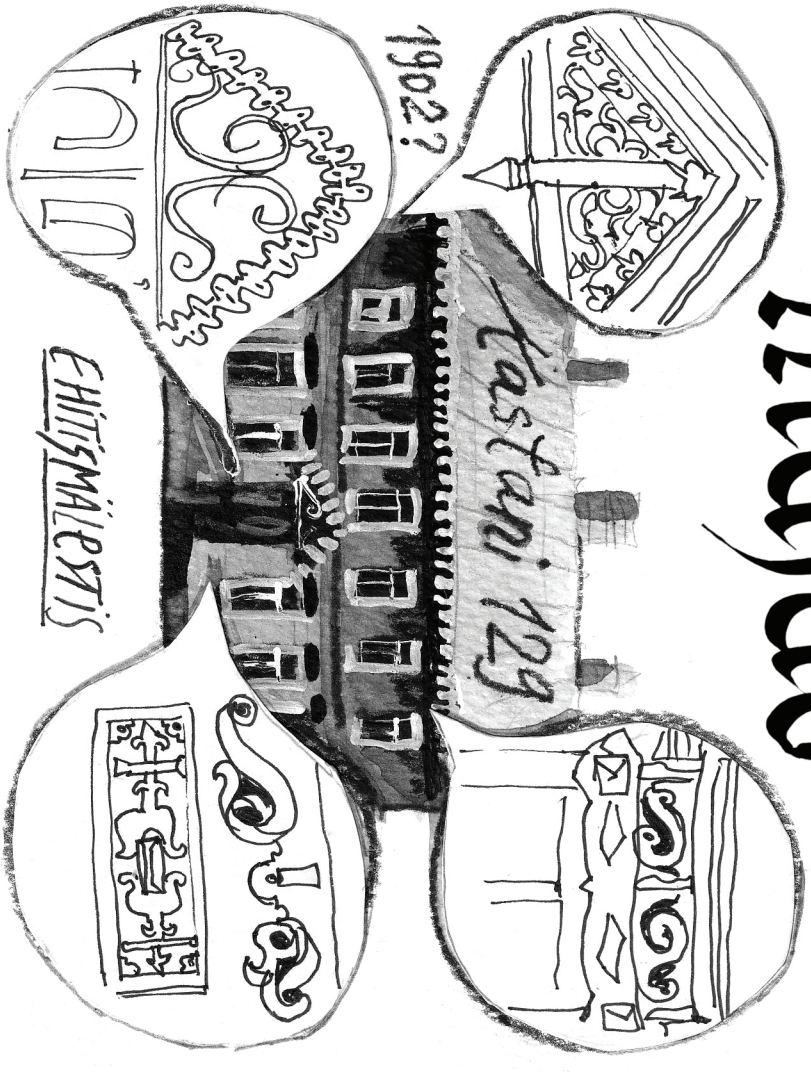

Kauplemise majas

Joukas Taetu äimees Alexander Mondson ost is kinnistu 1902. a. Kastani 129 on Ristoraitsiklik villa ziikakiku puitdekoorija

KÜLMHOONE PEATUS ON TÄNASENI ALLES

Tartu Tapamaja* rajati 1903a. Võru ja Kastani tänava piirkonda. Seal tapeti peamiselt veiseid, vasikaid, sigu, kanu ja hobuseid.

1941-1944 asus selles piirkonnas Tartu kontslaager

templitega tellised

Tapamaja kompleksi kuulurad ka:

ehitismälestis!

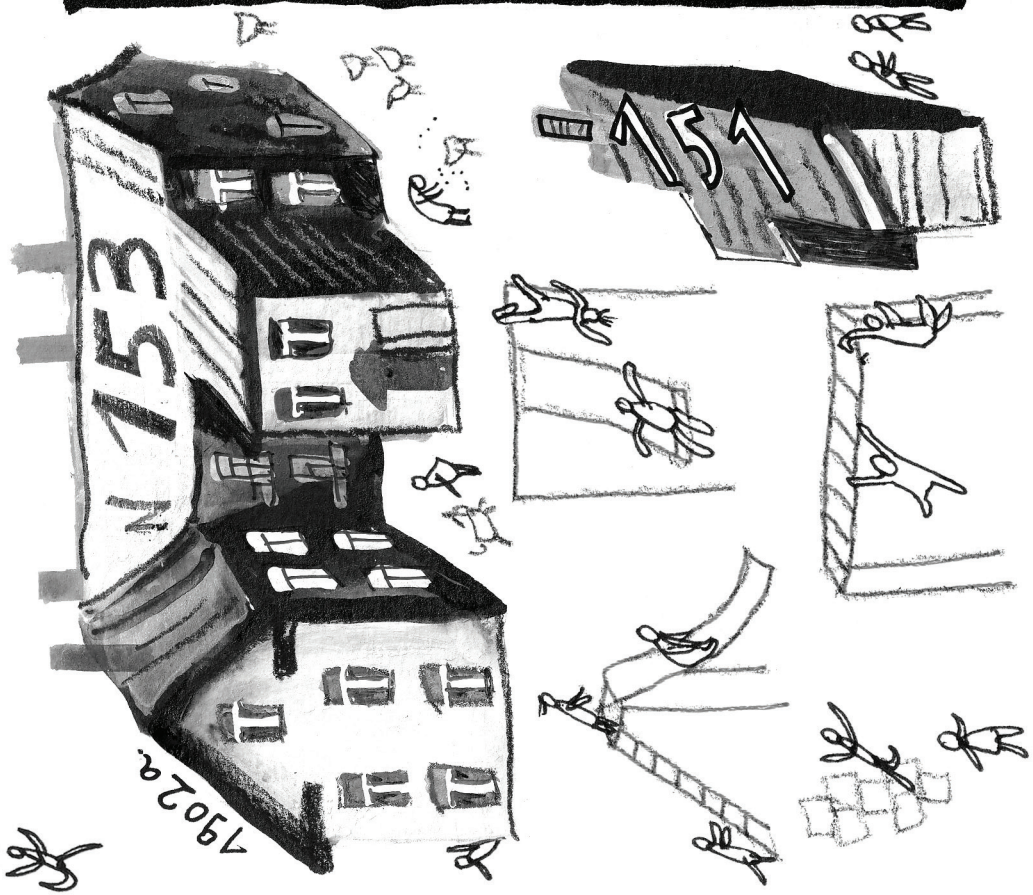

Pärast II. maailmasõda ehitati Võru 55F ümber külmhooneks ning tapamaja tegevus lõppes.

2002. a. avati tapamajas Sõbrakeskus

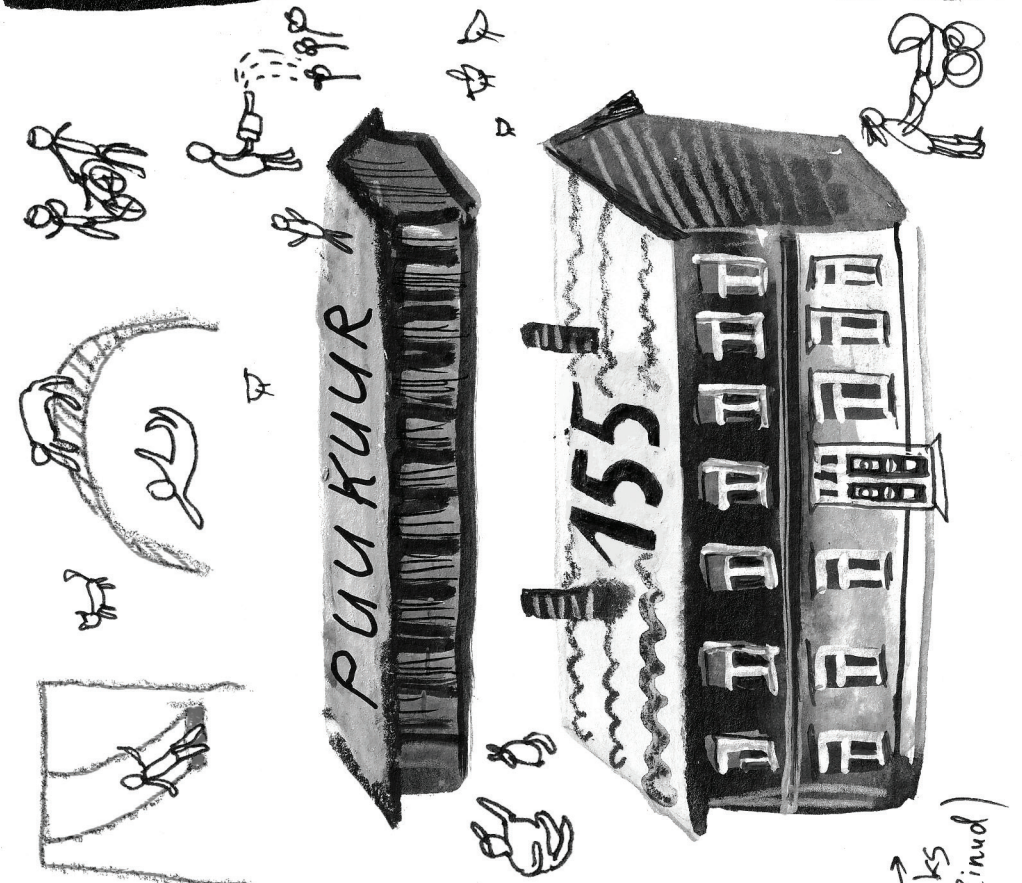
*Tapamaja ei ole Kastani miljööala osa, kuid mõned kompleksi hooned on.

1933a. ostsis kinnistu kuulus ärkamisaja tegelane MATHIAS WÜHNER, olles juba 81-aastane. Ta päranda 3 maja BERGMANNI ABIRAHA SIHTASUTUSELE, MIS toetas andekaid üliõpilasi.

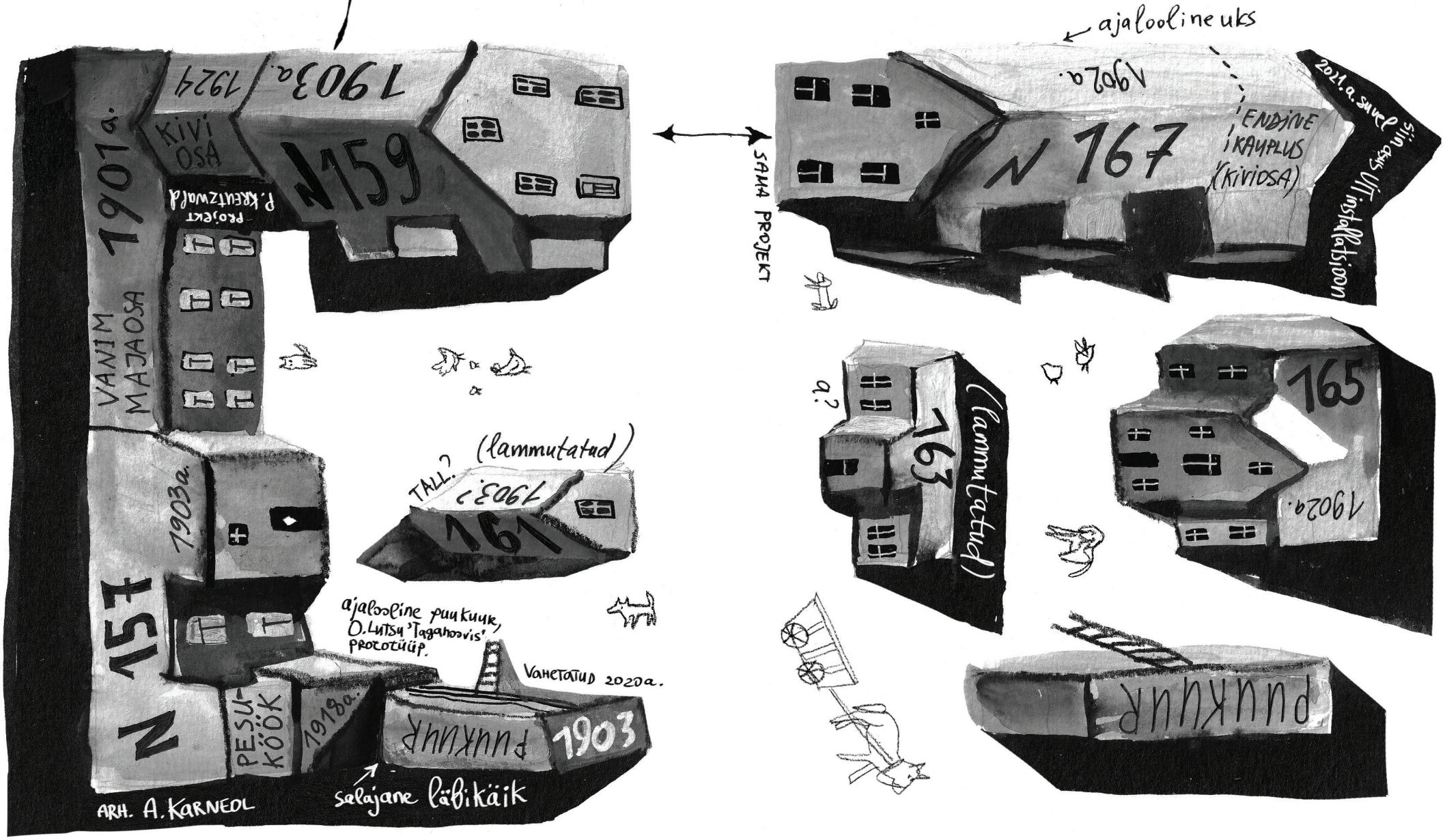
25 lastega

1938a. korraldas sihtasutus lahtiste uste päeva, mille kohta ilmus artikkel "Postimehes". Kolmes majas elasid 90 inimest, sealhulgas ka 25 last. Oli rajatud ka mänguväljak.

HOOV

majade labürint

Meie hoov
AJALOOLISED SARIKAOTSAD
PESUKÖÖK
TEATRI KOSTÜÜMID
SEE KRDI KASS!
SIIN ELAB taltsutatud tiRane
SIREL & KIBUVITS
BATAAT
METSMAASIKAS
fossiilid

2028.a. suvel remonditi meie tänaval tead
ning asfalti all kadusid viimased põõsad
ja tohi. Ja nii nagi tänav väljas
veel varem, enne kuni
vahetanist 2020. aastal
(pilt: Google Street View)
Kasetn
2014 aastal
Kasetn

Käse